

- 4** Europoslanci bojkotovali pozvání
- 5-8** Právní servis
- 9** Kam s dětmi? Do kroužků!
- 11** Po stopách husitských hejtmanů

Mítink představil nové požadavky odborů

Mítink za „Konec levné práce“ s účastí kolem patnácti set odborářů z celé České republiky, odborových lídrů, ekonomů a zahraničních hostů odstartoval v úterý 17. září dopoledne v komplexu Forum Karlín v Praze. Jde o nejúspěšnější novodobou kampaň českých odborů, kterou pořádá Českomoravská konfederace odborových svazů. Její předseda Josef Středula na ní mimo jiné představil novou studii Českomoravské odborové konfederace (ČMKOS) „Šance na přiblížování českých mezd vyspělé EU“. V závěru akce pak formuloval nové požadavky odborů.

Lídr ČMKOS Josef Středula pozval na pódium předsedkyni odborářů v Backer Elektro CZ Alenu Šírovou a její kolegyně. FOTO: (Josef Kůta)

Kolektivní vyjednávání jako klíč k lepšímu životu

Jedním z hlavních témat letošního mítinku bylo kolektivní vyjednávání jako klíč k lepšímu životu. Zástupci tří odborových svazů na mítinku v Karlíně komentovali začínající celoevropskou kampaň „Together at work“ – Společně v práci, kterou aktuálně spustila industriAll Europe. Kampaň má posílit právě kolektivní vyjednávání napříč Evropou. „Chceme využít kampaň k akceleraci konvergence mezd, tedy sblížení mezd a snižování rozdílu mezi mzdami u nás a ve vyspělých zemích EU,“ řekl předseda OS KOVO Jaroslav Souček. Upozornil, že po krizi v roce 2008 se kolektivní vyjednávání dostalo do situace, jakou do té doby odbory v evropských zemích neznaly. Podmínky

více 3
strana

Evropa se musí bránit, varují oceláři. Sepsali deklaraci.

Ohrožení ocelářského průmyslu v Evropské unii dovozem tzv. špinavé oceli ze zemí mimo Schengen je realitou. O krizi v tomto odvětví jednalo téměř padesát účastníků mezinárodní konference v Dolní Lomné u Třince ve dnech 18.–19. září. Výsledkem jejich jednání je společná deklarace určená Evropské komisi, Evropskému parlamentu, národním vládám, evropským odborům i zaměstnavatelům. Dokument podepsali lídři odborových svazů z České republiky, Polska, Slovenska, a také představitelé ocelářských asociací a zástupci zaměstnanců.

Účastníci jednání analyzovali situaci v České republice, na Slovensku a v Polsku, ale také v ostatních zemích Evropské unie. Problém importů levné oceli se totiž týká celé průmyslové Evropy. Hlavními producenty jsou tradičně Čína, Rusko, Turecko a přibývají další. „Produkce Číny tvoří přes polovinu veškeré oceli ve světě. Letos by měla překonat rekord,“ konstatoval statutární ředitel

Ocelářské unie Daniel Urban. Upozornil na vývoj cen emisních povolenek. Jejich cena se za poslední dva roky vyšplhala z 5 na 25 € za tunu CO₂. „Tak prudký růst cen povolenek nikdo nečekal,“ dodal Urban. Nepříznivý vývoj v ocelářství podle odborníků zkomplikoval také nedávný krok Donalda Trumpa. „Spojené státy přijaly ochranná opatření a zavedly cla

na ocel, ta teď místo do USA směřuje do Evropy,“ popsal další z vlivů ohrožujících evropský prostor Michal Pintér, ředitel pro styk s vládou a EU z U. S. Steel Košice. Zmínil také rostoucí roli Turecka. „To představuje momentálně 21 % dovozu, 90 % turecké produkce směřuje do EU.“ Sjednotit se v Evropě na nějakém řešení je podle Michala Pintéra velmi složité i s ohledem na geopolitické faktory.

dokončení ze str. 1 ►

Celoevropskou kampaň Together at work podpořili i odboráři na jednání v Dolní Lomné.

FOTO: (Jiří Mareček)

Ochranná opatření nefungují

„I přes všechna dosud přijatá opatření ochrana trhu nefunguje,“ přiznal předseda rady Polské asociace (HIPH) Mirosław Motyka. „Hutě v Polsku prošly modernizací, aby splňovaly přísné požadavky, přesto máme problémy,“ řekl. Poukázal tak na skutečnost, že zatímco podniky v zemích Evropské unie podléhají přísné kontrole a jsou pod neustálým tlakem evropských i národních institucí, aby splňovaly přísná ekologická kritéria, Čína, Turecko či Rusko nic neomezují. Tyto a další země tedy produkují obrovská kvanta CO₂. Evropská unie se tak díky liknavému postoji k importu oceli z těchto zemí nepřímo podílí na znečištění planety. Situace je o to horší, že se pomyslné nůžky mezi domácí produkcí – „čistou ocelí“ a dovozem – „špinavou ocelí“ z třetích zemí stále rozevírají.

„Evropský průmysl není ten, který tuto planetu nejvíce zatěžuje emisemi,“ komentoval situaci člen předsednictva OS KOVO Luděk Lúčan. „Ocel je pro každou zemi stejně strategickou surovinou jako potraviny. Pokud někdo ovládne produkci oceli, může si diktovat ceny,“ varoval před vzrůstajícím ohrožením vlastní produkce oceli předseda OS KOVO Jaroslav Souček. „Víme, že Evropská unie vznikla na základě Evropského společenství uhlí a oceli,

teď naši ocel a uhlí nechce,“ poukázal na paradoxní situaci Emil Machyna, předseda slovenského Odborového svazu KOVO. Ten označil postoj Evropské komise k ocelářskému průmyslu za pokrytecký.

Deklarace bojuje za osudy statisíců Evropanů

Společná deklarace zástupců České republiky, Slovenska a Polska shrnuje základní požadavky do dvanácti bodů. Zdůrazňuje mimo jiné nezbytnost podpory ocelářského průmyslu jako historického dědictví a zdroje pracovních

míst. Žádá dotační opatření na podporu rekvalifikace a školství. Chce, aby byly evropským ocelářům zajištěny rovné podmínky na globálním trhu, prosazuje přijetí ochranných regulačních opatření a v krizovém období také pozastavení procesů zpřísnování ekologických limitů. Definuje požadavky na energetickou politiku EU i jejích členských zemí z pohledu cen, investic a emisních povolenek. Zmiňuje zachování těžby černého uhlí pro potřeby domácích hutí a zahrnuje také změny v systémech odměňování zaměstnanců i v důchodových systémech. (jom)

Výsledkem nedávného mezinárodního jednání na Těšínsku je společná deklarace.

FOTO: (jom)

Na svůj poslední vandr odešel dlouholetý předseda ZO OS KOVO ČKD Lokomotivka Lád' Binko.

Zemřel náhle v pátek 20. září. Pamatujeme si jej především jako odboráře tělem i duší a neúnavného bojovníka za zachování výroby lokomotiv v ČKD. Kromě funkce ve své základní organizaci se angažoval v Koordinační radě ČKD Praha, působil také jako člen Předsednictva OS KOVO. V soukromém životě vystupoval velmi skromně, byl takový romantický samotář. Často se potuloval sám přírodou s batohem a kytarou, ale rád se setkával i s kamarády u táborových ohňů. Kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku. (ap, red)

dokončení ze str. 1 ►

Největší podíl v publiku na mítinku za Konec levné práce tvořili kováči.

FOTO: (Josef Kůta)

odborových vyjednávačů se podle něj dramaticky zhoršily, kampaň tedy vítá jako efektivní nástroj, jak pozice pro kolektivní vyjednávání znovu posílit.

Předseda ČMKOS Josef Středula připomněl řadu nedávných vítězství odborářů. Mezi jiným také zrušení karenční doby, o něž odbory usilovaly řadu let. Zmínil také zvýšení minimální mzdy, která se po dlouhodobých intervencích odborů zvedla. Upozornil na rostoucí počet nových členů – od roku 2015 jich přibýlo více než 58 tisíc. „Být v odborech v České republice je výrazně sexy než cokoli jiného,“ řekl doslova. Podle lídra ČMKOS mají lidé ve firmách, kde odbory působí, o 146 631 Kč ročně více a odpracují o 135 hodin méně než v podnicích, kde odbory chybí.

Elity promarnily oběť zaměstnanců

Na mítinku zazněla zřejmá kritika ekonomického konceptu vlád po roce 89. „Model nízkonákladové ekonomiky považuje ČMKOS za vysloveně škodlivý. Oběť, kterou čeští zaměstnanci přinesli, byla politickými elitami za těch třicet uplynulých let promarněna,“ vytkl politické reprezentaci Josef Středula. Autoři nové studie ČMKOS „Šance na přiblížení českých mezd vyspělé EU“ – ekonom Martin Fassmann, Ilona Švihlíková, Radim Hejduk a socioložka Kateřina Smejkalová – glosovali situaci v České republice.

„České odbory byly na začátku ekonomické transformace zásadně oklamá-

ny tehdejší vládou – dopady mohly být podstatně menší, než byly,“ řekl ekonom Fassmann, podle nějž jsou čeští zaměstnanci sponzory podniků a jejich zisků.

Ekonomka Ilona Švihlíková vyzvala k důraznějšímu tlaku na zvyšování mezd. „Po třiceti letech je na čase přestat se hrbit a říci si o to, co nám patří,“ vyzvala účastníky akce.

Socioložka Kateřina Smejkalová upozornila na nedostatek pozornosti věnované tak zásadnímu tématu, jakým je průmyslová revoluce, zmínila sociální dopady exekucí, které se přímo týkají skoro milionu lidí. „Nízké mzdy jsou problémem nás všech,“ shrnula Smejkalová.

Chceme dobrou práci, která nás uživí

Zástupkyně generálního tajemníka Evropské odborové organizace (ETUC)

Esther Lynch reagovala na tvrdá ekonomická data uvedená v prezentaci ČMKOS. „Jedním z nejpůsobivějších faktů z vaší prezentace je mýtus, že lidé na východě mají mít nižší mzdu, protože mají nižší produktivitu. To, co opravdu potřebujete, je, aby v mateřských podnicích nevyjednávali odlišné podmínky pro tamní zaměstnance a zaměstnance tady u vás,“ řekla. Vyjádřila přesvědčení, že se podaří dosáhnout toho, aby se podmínky zaměstnanců u vás a ve vyspělých evropských zemích narovnal. „Je třeba se o to zasadit společně,“ dodala.

„Jestli někdo zpochybňuje odbory a myslí si, že nejsme připraveni, tak ho opravdu upřímně varuju, protože my připraveni jsme. Já bych si vždycky přál, aby výsledkem jakéhokoli jednání byla dohoda, tvrdá, silná dohoda, která ale dá jistotu do budoucna. Naše požadavky nejsou ultimativní, jsou to přání, neboť si vážíme života v České republice a chceme všechny naše partnery v ČR potáhnout ještě výš, vyšším směrem.

Chceme, aby se investovalo, ale abychom se na výrobcích také podíleli, aby byl zisk součástí našich rodin a mohli jsme z toho mít lepší život.

Ale taky chceme úctu, nechceme, aby na nás neustále někdo útočil. Chceme být zdraví, chceme pracovat, chceme se chlubit svým zaměstnavatelem, chceme být hrdí, chceme taky slušné zacházení. A chceme samozřejmě dobrý život a, jak jsem tady řekl, dobrou práci,“ shrnul pozici a cíle odborů v České republice Josef Středula.

Mítink za Konec levné práce kulminoval věcným výčtem nových požadavků odborů.

Patří mezi ně Vymahatelný evropský pilíř sociálních práv i růst minimální mzdy od roku 2020 na 15 000 Kč. ČMKOS rovněž mezi požadavky zahrnula pět týdnů dovolené, zkrácení pracovní doby o půl hodiny denně bez krácení mzdy a růst mezd pro rok 2020 o 6–7 % s ohledem na konkrétní situaci v jednotlivých firmách.

Vliv kolektivního vyjednávání na zkracování pracovní doby a růst mezd v letech 2013–2017

ROK	Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)				Průměrná pracovní doba (hod./měsíc)			
	Kolek. smlouva ANO	Kolek. smlouva NE	měsíční rozdíl	roční rozdíl	Kolek. smlouva ANO	Kolek. smlouva NE	měsíční rozdíl	roční rozdíl
2013	29 383	26 636	2 747	32 962	146	150	-4	-45
2014	29 900	27 239	2 662	31 938	146	150	-4	-42
2015	31 231	28 241	2 990	35 882	145	149	-3	-39
2016	32 252	29 274	2 979	35 743	145	149	-3	-39
2017	34 387	31 568	2 820	33 834	144	148	-4	-46

Pramen: Trexima.

Europoslanci bojkotovali pozvání

Krise v ocelářství v Evropské unii a potažmo v České republice, která hrozí přerůst v katastrofu, byla podnětem pro ostravské odboráře ke svolání diskuzního setkání s europoslanci a dalšími hosty. Setkání bylo ovšem pro nezáměr zrušeno. Pouze zlomek pozvaných se omluvil.

„Termín diskuzního fóra Budoucnost ocelářství v ČR a EU jsme řešili s jedním z europoslanců tak, aby nekolidoval s jednáními v Bruselu. Výsledný nezáměr některých našich europoslanců nás ale nakonec překvapil a zklamal,“ řekl předseda ZO OS KOVO Mittal Steel Ostrava-Ocelárna Ing. Roman Bečica.

Na setkání plánovali odboráři projednat základní problémy, které ohrožují české ocelářství. Patří mezi ně především nedostatek zakázek a záporné marže, které negativně ovlivňuje zvyšující se neférový

import oceli ze třetích zemí do EU, vysoké ceny elektřiny, dramaticky rostoucí ceny za emisní povolenky a nárůst cen surovin. „Vzhledem k tomu, že Česká republika zaujímá v EU sedmé místo v počtu zaměstnanců pracujících přímo ve výrobě oceli, jejichž pracovní místa jsou nyní ohrožena, je nezáměr některých politiků o jejich budoucnost alarmující,“ dodal Roman Bečica.

Z celkového počtu 21 europoslanců zastupujících ČR na pozvání nereagovalo devět, deset se omluvilo kvůli pracovní-

mu vyčerpání s tím, že někteří nabídli termín osobního setkání, a pouze dva europoslanci pozvání přijali. „Musím ocenit velmi kladný přístup a angažovanost zástupce KSČM a také zástupců ODS. Jménem hutních podniků Moravskoslezského kraje a Základních organizací OS KOVO Liberty Ostrava, Třineckých železáren a Vítkovice Steel vyjadřujeme silné zklamání a znepokojení nad prací některých našich zástupců,“ uvedl předseda ZO OS KOVO Mittal Steel Ostrava-Ocelárna Ing. Roman Bečica. *(mia, rb)*

Celoevropská kampaň industriAll odstartovala

Zahajovací akcí v Bruselu ve čtvrtek 26. září odstartovala kampaň IndustriAll Europe pod heslem Together at Work (Společně v práci). Ke kampani, která si klade za cíl posílit kolektivní vyjednávání v Evropě oslabené minulou krizí, se připojil i Odborový svaz KOVO.

Jednotlivé etapy kampaně:

Říjen

V období od poloviny října do půlky listopadu bude kampaň zaměřena na zaměstnance. Budou se zveřejňovat příběhy obyčejných zaměstnanců, kterým se díky kolektivnímu vyjednávání zlepšila ekonomická situace nebo podmínky pro práci. Jde o to, aby si zaměstnanci napříč Evropou uvědomili, že problémy, které mají na pracovišti, jsou podobné těm, které mají jejich kolegové v celé Evropě. Je třeba zdůraznit, že právě vstupem do odborů a společnou mobilizací lze dosáhnout lepších pracovních i mzdových podmínek. Zaměstnanci by měli přijmout za své, že solidarita není jen pěkné slovo – je to cesta, jak přinutit šéfy, aby s nimi správně zacházeli a poskytovali jim spravedlivé mzdy, za které lze důstojně žít.

Listopad

Od 18. listopadu se kampaň zaměřuje na zaměstnavatele. Tento měsíc se tedy tak trochu odlišuje od zbytku kampaně. Cílem je zvýšit povědomí mezi zaměstnavateli, že i jim kolektivní vyjednávání přináší výhody. Spokojený, angažovaný a dobře odměňovaný zaměstnanec bezpochyby pracuje lépe a podává vyšší a kvalitnější výkony. Budou také podána svědectví zaměstnavatelů, kteří význam kolektivního vyjednávání chápou a podporují jej. Zdůrazněna bude také důle-

žitost participace zaměstnanců na řízení společnosti.

Prosinec

Od poloviny prosince do počátku ledna se bude bilancovat. Bude to období pro shrnutí dosud probíhající kampaně a velmi vhodná doba pro výměnu dobrých příkladů z nově uzavřených kolektivních smluv.

Leden

V období od 13. ledna do 7. února 2020 bude hlavní pozornost věnována mladým zaměstnancům. Mladší zaměstnanci více než jiní čelí problémům spojeným s rizikovou zaměstnaností. Právě tato skupina je nejčastěji najímána na práci s nejistými podmínkami a mnoho mladých, aby vůbec sehnalo práci, se uchyluje do šedé ekonomiky, kde nemají žádnou ochranu. Je proto pro ně zásadně důležité se sdružovat a využívat kolektivní sílu.

Únor

Od 10. února se hlavní cílovou skupinou stanou pracující ženy. Tato etapa kampaně potrvá až do 8. března, tedy do Mezinárodního dne žen. V tomto bloku

budou zdůrazněna témata, jako jsou rozdíly v odměňování žen a mužů, rozdíly v kariérním postupu, sladování profesního a osobního života, bourání stereotypů a problematika násilí a obtěžování na pracovišti.

Březen

Do období od 9. března do konce března bude zasazen Evropský akční týden. V období, kdy bude kampaň kulminovat, se tak budeme v jednom týdnu koncentrovat na různé akce v celé Evropě, jako jsou demonstrace, shromáždění na pracovištích, náborové aktivity nebo pochody. A také proběhne společná akce v Bruselu. Na těchto aktivitách by měla především zaznít následující poselství:

- Když drží zaměstnanci při sobě, získají lepší život pro sebe a své rodiny.
- Odbory organizují pracovníky, aby mohly vyjednávat se šéfy na stejné úrovni.
- Každý den pracující průmyslových svazů v celé Evropě dosahují malých i velkých úspěchů na pracovištích.
- Pracující ukazují praktickou solidaritu mezi zaměstnanci z různých zemí při zajišťování toho, aby mzdy nebyly podhodnocovány.

V průběhu dubna a května bude kampaň vyhodnocena a výsledky budou prezentovány na kongresu industriAll Europe v Soluni, který se bude konat v posledním týdnu května 2020. *(ap, red)*

Práva spotřebitele | JUDr. Zdeňka Vejvalková, specialista na spotřebitelské právo

Světla ramp nepatří do ložnice

Majitelé vedlejšího domu si na zahradě pořídili osvětlení, které nás v noci ruší, ráno se probouzíme nevydávající, neodpočatí. Sousedy jsme slušně požádali, jestli s tím můžou něco udělat, ale odbyli nás, že nám to přece nemůže vadit. Máme nějakou možnost, jak je rozumně přimět, aby s tím něco udělali? Nechceme chodit po soudech a hádat se s nimi, protože až do této doby jsme s nimi měli dobré vztahy. Nechceme si ani pořizovat nějaké speciální zatemnění, jak nám jedni známí navrhovali. P. V., Šumperk

Váš dotaz je klasickým sousedským sporem. Není mi jasné,

proč mají sousedi osvětlení zapnuto celou noc. Vždy doporučuji pokusit se udělat vše, aby došlo k domluvě. Proto bych sousedy ještě jednou navštívila a v dobrém se pokusila svůj problém vysvětlit. Zaměřila bych se na domluvu ohledně provozu osvětlení v noci.

Pokud se nedohodnete, budete muset zvážit svůj přístup k řešení problému. Jde o to, že odmítáte všechny právní možnosti, které máte. Ostatní řešení je založeno na dobrovolnosti (např. mediaci).

Pokud se nedohodnete, budete stát proti sobě jako dvě strany, které mají stejná práva.

Tvrdíte-li, že soused vaše práva narušuje, budete muset prokázat, že je vaše právo ze strany sousedů skutečně narušované a v jakém rozsahu. Bude třeba se obrátit na soudního znalce nebo specializované odborníky, např. hygienickou laboratoř. I když posudek bude ve váš prospěch, musíte se obrátit na přestupkovou komisi či požádat o rozhodnutí soud. Ten jako jediný může sousedovi nařídit, aby sjednal nápravu (např. odstraněním světla).

Vliv světla na lidské zdraví je v dnešní době velmi diskutovanou otázkou. Nejde jen o ozařování světlem ze strany sousedů, ale také o reklamy, světelné značky dopravní, veřejné osvětlení. Je prokázáno, že takové světelné záření může negativně ovlivnit naše zdraví, a to několika způsoby. Proto je obrana na místě. Bohužel, nevyhnete se níže uvedeným řešením.

Podívejme se tedy, jaké možnosti máme.

Právní úprava sousedských sporů práv:

K omezení vlastnického práva § 1013 (1) Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to

FOTO: Pixabay

platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.

Obecně:

Sousedské vztahy lze charakterizovat jako vzájemné ovlivňování sousedů v rámci využívání jejich nemovitostí. Platný občanský zákoník upravuje problematiku sousedských vztahů v ustanovení § 1013 a násl. Jde o imise, mezi něž patří i světlo.

Jak se proti imisím bránit?

1) Dohodou

Neuspějete-li, zašlete sousedovi doporučenou výzvu k zanechání jeho konání, ponechte si kopii dopisu i podací lístek.

Učiňte tak, i když jste se o domluvu pokoušeli. Mimo jiné jde o to, abyste měli důkaz o tom, že jste se pokusili věc řešit mimosoudní cestou. Soud přihlíží právě k této skutečnosti při uložení úhrady soudních nákladů.

2) Využitím služeb mediátora

Mediace je služba, kterou provádí odborně proškolený mediátor, např. pomáhá řešit právní problematiku s využitím psychologických nebo sociálních specifik. Jeho úkolem není rozhodovat spor, je prostředníkem, který se snaží o to, aby sporné strany dovedl ke kompromisnímu řešení sporných otázek mezi nimi. Cílem je pak jejich dohoda. Musí být nestranný. Tato služba

je placená, proto je třeba si nejprve dohodnout cenu, kterou bude mediátor požadovat. Cena je stanovena vyhláškou a činí cca 400 Kč za každou započatou hodinu. Strany se o úhradu dělí rovným dílem. K mediaci nelze nikoho nutit, obě strany musejí mít vůli dojít dobrovolně ke smírnému řešení.

3) Obrácením se na přestupkovou komisi obecního či městského úřadu

V podání uveďte, že si přejete být o výsledku informováni. V případě průtahů v řízení přestupkové komise či budete-li se domnívat, že z její strany bylo postupováno špatně, je nutno využít možnosti odvolání. Informace o postupu včetně termínu najdete v poučení rozhodnutí, které vydá přestupková komise. Dále lze podat podnět veřejné ochránkyně práv v Brně.

4) Obrácením se na soud

Kvůli sousedovým imisím pronikajícím na váš pozemek jste oprávněn obrátit se na soud prostřednictvím tzv. zdržovací žaloby. Shledá-li soud žalobu důvodnou, nařídí sousedovi, aby se zdržel daného chování způsobujícího imise. Je však třeba doložit soudu důkazy o svém tvrzení. Pokud se přece jen rozhodnete pro tuto variantu, doporučuji využít služeb advokáta. I jeho se ptejte, kolik budete za tyto služby platit. Je vhodné obvolat více advokátů, neboť mají taktéž smluvní ceny, které mohou být značně odlišné.

Práva spotřebitele | JUDr. Zdeňka Vejvalková, specialista na spotřebitelské právo

Co vědět při darování nemovitosti?

Jaké informace bych měl vědět, když hodlám synovi darovat rodinný dům, abych se co nejvíce chránil před zklamáním a problémy.

T. Z., Brno

Uvedu přehledně základní informace k této problematice, aby mohly sloužit všem, kdo chtějí darovat nemovitou věc.

Zvážení tohoto kroku je velmi důležité!

Je nezbytné si uvědomit všechna pro a proti. Nejdůležitější je, aby si každý dárce uvědomil, že přichází o vlastnictví, takže již nebude moci o nemovitosti rozhodovat ani ovlivňovat její zcizení atd. Pokud se i poté k tomuto kroku odhodláte, je třeba sepsat darovací smlouvu, jejíž sepsání doporučuji ponechat na advokátovi, aby byly naplněny všechny náležitosti a do smlouvy vložena práva dárce (např. doživotní užívání a bydlení), taktéž lze vznést další požadavky (např. péče obdarované osoby o dárce v době nemoci, stáří).

POZOR! Advokáti mají smluvní ceny. Je tedy dobré jich obvolat více a požadovat informaci o tom, kolik vás to bude stát.

Podmínky v darovací smlouvě

Obecně platí, že nemožné podmínky jsou neplatné nebo se k nim nepřihlíží. Pokud něco darujete, znamená to, že obdarovanému nadále umožňujete plnou dispozici s předmětem, tedy darem. Nelze totiž obdarovanému navždy zakázat prodej či zastavení nemovitosti (např. u půjčky), tj. zakázat zcizení a zatížení darované nemovitosti. Zákaz by měl být pořízen jen po potřebnou dobu, např. pokud na nemovitosti vážně pohledávka, tak do jejího splacení. Nikoli pro držení právního typu: „Dokud budu živ, tak se s barákem nic dělat nebude.“ V takových případech je třeba zvážit jinou možnost, např. sepsání závěti.

Je třeba také vymezit, jaké prostory oprávněný bude užívat výlučně (celý objekt či jen část) a jaké spolu s dalšími osobami.

Pozor na exekuce, např. pokud obdarovaný vede nezřízený život (rád popíjí, hraje automaty, neustále si půjčuje nebo podniká). V těchto případech je vždy nebezpečí exekuce zvýšené. Je tedy třeba jednat podle hesla „dvakrát měř, jednou řež“.

FOTO: Pixabay

Darovací smlouva

Právní úpravu najdete v § 2055 a násl. občanského zákoníku č. 82/2012 Sb. – www.zakonyprolidi.cz.

Forma smlouvy

Je nutná písemná forma, jde-li o převod nemovitosti! Dále je třeba ověřit podpisy obou stran – dárce i obdarovaného (katastrální úřady akceptují i elektronické podpisy).

Pro velký právní dopad opakují, co si uvědomit především:

- Dárce přestává být vlastníkem nemovitosti, takže má pouze práva uvedená ve smlouvě a nadále nemůže vystupovat jako vlastník. Např. se nevyžaduje jeho souhlas s pronájmem části nemovitosti ani při jejím prodeji.
- Darování je více méně nevratným krokem, vrácení daru není jednoduchá věc a soudy jen zcela výjimečně rozhodují ve prospěch dárce, který toto požaduje. Musí být naplněny důvody uvedené v zákoně, občanský zákoník § 630: „Dárce se může domáhat vrácení daru, jestliže se obdarovaný chová k němu nebo členům jeho rodiny tak, že tím hrubě porušuje dobré mravy.“ Soud zkoumá, zda jde skutečně o takovéto porušení. Obdobně § 2072 a 2068 a násl. odvolání daru v nouzi.
- Při úmrtí obdarovaného přechází darovaná nemovitost na jeho dědi-

ce, vlastníky se tedy stávají oni dle vypořádání dědictví notářem.

- Při výkonu exekuce na obdarovaného může být postižena i nemovitost darovaná (přechod vlastnictví). Může být nařízen prodej darované nemovitosti, a pokud není řádně upraveno užívací právo a právo doživotního bydlení dárce (např. pokud se toto právo vztahuje jen na polovinu domu), může se do druhé poloviny nastěhovat nový majitel.

Návrh na katastr

Pokud dochází k jakémukoli převodu nemovitosti, je třeba pro jeho účinnost provést vklad do katastru nemovitostí. Formuláře obdržíte na příslušném katastrálním úřadu nebo jsou k dispozici v elektronické podobě na jeho stránkách. Máte-li sjednaného advokáta, zařídí vše potřebné on.

Zapsáno musí být i právo dárce na doživotní bydlení a užívání!

Za návrh se platí poplatek. Výše poplatku za návrh je stanovena podle přílohy k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Sdělí vám ji příslušný katastrální úřad.

Co ještě je dobré vědět?

- Jde-li o darování mezi přímými příbuznými, neplatí se darovací daň.
- Není třeba odhad nemovitosti.
- Darování musí být bezplatné, jinak by šlo o smlouvu kupní!
- Obdarovaný není povinen nikomu nic vyplácet.

Právo | JUDr. Marie Stodolová, právnička RP OS KOVO Praha a střední Čechy

Zvyšování a prohlubování kvalifikace

Můžete mi vysvětlit rozdíl mezi zvyšováním a prohlubováním kvalifikace? Jsem povinen si prohlubovat kvalifikaci i mimo pracovní dobu?
J. K., Beroun

Odpověď na tento dotaz nalezneme v zákoníku práce (č. 262/2006 Sb.), a to v ust. § 227, kde je zaměstnavateli uloženo pečovat

o odborný rozvoj zaměstnanců, a dále v § 228–235 zák. práce.

Odborný rozvoj zaměstnanců zahrnuje zejména:

- zaškolení a zaučení
- odbornou praxi
- prohlubování kvalifikace
- zvyšování kvalifikace

Zaškolení a zaučení

Zaměstnavatel je povinen zaškolit nebo zaučit zaměstnance, který vstupuje do zaměstnání bez kvalifikace, přičemž zaškolení nebo zaučení se **považuje za výkon práce**, za který přísluší zaměstnanci **mzda nebo plat**. Nelze tedy v praxi přijmout do pracovního poměru zaměstnance s tím, že než se zaškolí, nebude dostávat mzdu nebo plat, neboť ještě nevykonává žádnou práci. Zákoník práce totiž výslovně stanoví, že i zaškolení nebo zaučení je výkonem práce.

Zaměstnavatel je rovněž povinen zaškolit nebo zaučit zaměstnance, který přechází z důvodů na straně zaměstnavatele na nové pracoviště nebo na nový druh práce, pokud je to nezbytné.

Odborná praxe absolventů škol

Zaměstnavatelé jsou povinni zabezpečit absolventům středních škol, konzervatoří, vyšších odborných škol a vysokých škol přiměřenou odbornou praxi k získání praktických zkušeností a dovedností potřebných pro výkon práce. Odborná praxe se rovněž považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat.

Absolventem se pro tyto účely rozumí zaměstnanec, který vstupuje do zaměstnání na práci odpovídající své kvalifikaci, pokud celková doba jeho odborné praxe nedosáhla po řádném (úspěšném) ukončení studia (přípravy) dvou let, přičemž se do této doby nezapočítává doba mateřské nebo rodičovské dovolené.

Prohlubování kvalifikace

Prohlubování kvalifikace je upraveno v ust. § 230 ZP a rozumí se jím **průběž-**

né doplňování kvalifikace, kterým se nemění její podstata a které umožňuje zaměstnanci výkon sjednané práce.

Za prohlubování kvalifikace se považuje rovněž **její udržování a obnovování**. Prohlubování kvalifikace se tak vztahuje k výkonu práce, kterou zaměstnanec již vykonává v rámci svého pracovního závazku, tj. zásadně na základě pracovní smlouvy. Pracuje-li tedy zaměstnanec např. na pozici účetní, tak účast na školení týkajícím se změn v účetních předpisech je prohlubováním kvalifikace.

Zákoník práce ukládá zaměstnanci **povinnost** prohlubovat si svoji kvalifikaci a přiznává zaměstnavateli právo uložit zaměstnanci účast na vzdělávání k prohloubení kvalifikace. To se vztahuje nejen na školení, ale též na studium, přičemž je zdůrazněno, že zaměstnavatel může požadovat, aby prohlubování kvalifikace zaměstnanec absolvoval u jiné právnické nebo fyzické osoby (např. vzdělávací agentury či ve škole).

Účast na školení k prohloubení kvalifikace je považována za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat, takže jste povinen se školení zúčastnit. Pokud se bude konat mimo pracovní dobu, jedná se o práci přesčas, za niž vám přísluší mzda, příplatek za práci přesčas konanou v době nepřetržitého odpočinku v týdnu nebo náhradní volno, pokud se se zaměstnavatelem na poskytnutí náhradního volna dohodnete.

Zákoník práce výslovně zdůrazňuje, že náklady vynaložené na prohlubování kvalifikace je povinen hradit zaměstnavatel (neboť se tím udržuje schopnost zaměstnance konat pro zaměstnavatele sjednanou práci), avšak zákon připouští, aby se zaměstnanec za stanovených podmínek na těchto nákladech podílel. Jde o případy, kdy zaměstnanec požaduje, aby mohl absolvovat prohlubování kvalifikace ve finančně náročnější formě. V takovém případě se mohou se zaměstnavatelem dohodnout, že se bude zaměstnanec na nákladech prohlubování kvalifikace podílet.

Případné odmítnutí zúčastnit se prohlubování kvalifikace může zaměstna-

vatel posuzovat jako porušení pracovní kázně s patřičnými důsledky.

Zvyšování kvalifikace

Zvýšením kvalifikace se na rozdíl od výše uvedeného rozumí **změna hodnoty kvalifikace, přičemž se tím rozumí rovněž její získání nebo rozšíření**. Zvyšováním kvalifikace je studium, vzdělávání, školení nebo jiná forma přípravy k dosažení **vyššího stupně vzdělání**, pokud je to v souladu s potřebou zaměstnavatele. Účast na takovém studiu či školení **není výkonem práce**, ale je překážkou v práci na **straně zaměstnance**.

Příkladem zvýšení kvalifikace může být, když se asistentka rozhodne, že vystuduje vysokou školu, nicméně vysokoškolské vzdělání k výkonu své práce nepotřebuje. Pokud se na tom se zaměstnavatelem domluví, protože i zaměstnavatel může mít zájem na tom, aby si vzdělání doplnila, může jí **poskytovat pracovní úlevy a hmotné zabezpečení** (viz dále).

Zvyšování kvalifikace může představovat dosažení vyššího stupně vzdělání a na rozdíl od prohlubování kvalifikace zpravidla bývá v zájmu samotného zaměstnance. Rozhodne-li zaměstnavatel, že předpokládané zvýšení kvalifikace daného zaměstnance je v zájmu zaměstnavatele (toto rozhodnutí je plně v kompetenci zaměstnavatele), zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci **pracovní úlevy (mimo jiné pracovní volno) a hmotné zabezpečení**.

Zákoník práce stanoví, že při zvyšování kvalifikace přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu v následujícím rozsahu:

1. **v nezbytně nutném rozsahu** k účasti na vyučování, výuce nebo školení
2. **dva pracovní dny** na přípravu a vykonání každé zkoušky v rámci studia v programu uskutečňovaném vysokou školou nebo vyšší odbornou školou
3. **pět pracovních dnů** na přípravu a vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria
4. **deset pracovních dnů** na vypracování a obhajobu absolventské, bakalářské, diplomové, disertační nebo

písemné práce, kterou je zakončováno studium v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaného vysokou školou

5. **čtyřicet pracovních dnů** na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky, státní rigorózní zkoušky v oblasti lékařství, veterinárního lékařství a hygieny a státní doktorské zkoušky
Zaměstnanci zároveň přísluší v nezbytně nutném rozsahu pracovní volno k účasti na přijímací zkoušce, ale za toto pracovní volno **nepřísluší** zaměstnanci náhrada mzdy nebo platu. Rovněž za pracovní volno poskytnuté k vykonání opravné zkoušky, k účasti na promoci nebo obdobném ceremoniálu nepřislouší náhrada mzdy nebo platu.

Výše uvedená práva zaměstnance při zvyšování kvalifikace jsou zákoníkem práce stanovena jako **minimální**. To znamená, že zaměstnanec může se zaměstnavatelem dohodnout vyšší nebo další práva (případně zaměstnavatel může taková vyšší nebo další práva stanovit ve vnitřním předpisu či kolektivní smlouvě).

Za účelem zvyšování kvalifikace může zaměstnavatel se zaměstnancem uzavřít kvalifikační dohodu.

Uzavře-li zaměstnavatel se zaměstnancem v souvislosti se zvyšováním kvalifikace písemnou kvalifikační dohodu, musí být její součástí zejména závazek zaměstnavatele umožnit zaměstnanci zvýšení kvalifikace a závazek zaměstnance setrvat u zaměstnavatele v za-

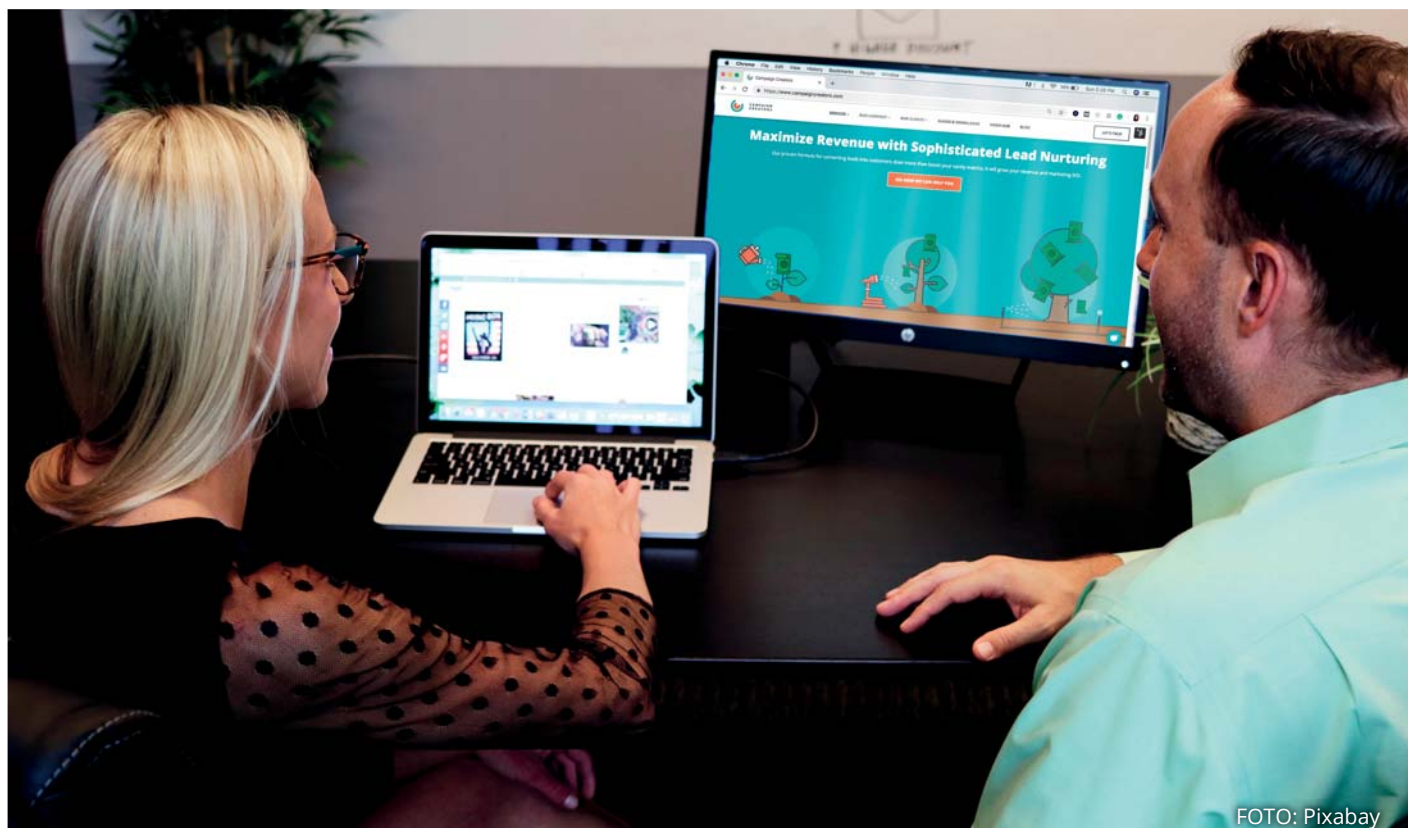
městnání po sjednanou dobu, nejdéle však po dobu pěti let, nebo uhradit zaměstnavateli náklady spojené se zvýšením kvalifikace, které zaměstnavatel na zvýšení kvalifikace zaměstnance vynaložil, a to i tehdy, když zaměstnanec skončí pracovní poměr před zvýšením kvalifikace.

Závazek zaměstnance k setrvání v zaměstnání začíná od zvýšení kvalifikace. Kvalifikační dohoda může být uzavřena také při prohlubování kvalifikace, jestliže předpokládané náklady dosahují alespoň 75 000 Kč; v takovém případě však nelze prohloubení kvalifikace zaměstnanci uložit. Do doby setrvání zaměstnance v zaměstnání na základě kvalifikační dohody se nezapočítává doba rodičovské dovolené v rozsahu rodičovské dovolené matky dítěte a nepřítomnost zaměstnance v práci pro výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody a vazby, došlo-li k pravomocnému odsouzení. Nesplní-li zaměstnanec svůj závazek z kvalifikační dohody pouze zčásti, povinnost nahradit náklady zvýšení nebo prohloubení kvalifikace se poměrně sníží.

Zaměstnavatel je oprávněn sledovat průběh a výsledky zvyšování kvalifikace zaměstnance.

V některých případech nesplnění kvalifikační dohody není zaměstnanec povinen náklady na zvýšení kvalifikace hradit. Povinnost zaměstnance k úhradě nákladů z kvalifikační dohody nevzniká, jestliže:

- zaměstnavatel v průběhu zvyšování kvalifikace zastavil poskytování plnění sjednaného v kvalifikační dohodě, protože zaměstnanec se bez svého zavinění stal dlouhodobě nezpůsobilým pro výkon práce, pro kterou si zvyšoval kvalifikaci
- pracovní poměr skončil výpovědí danou zaměstnavatelem, pokud nejde o výpověď z důvodů porušení povinnosti zaměstnance vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci při plnění pracovních úkolů či v přímé souvislosti s ním nebo jestliže pracovní poměr skončil dohodou z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce
- zaměstnanec nemůže vykonávat podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, práci, pro kterou si zvyšoval kvalifikaci, popřípadě pozbyl dlouhodobě způsobilosti konat dále dosavadní práci z důvodů pracovního úrazu, onemocnění nemocí z povolání či pro ohrožení touto nemocí nebo dosáhl-li na pracovišti určeném pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice
- zaměstnavatel nevyužíval v posledních 12 měsících po dobu nejméně šesti měsíců kvalifikaci zaměstnance, které zaměstnanec na základě kvalifikační dohody dosáhl

Kroužky nemusejí být nuda! Kam přihlásit své děti?

Podzim je tady, s ním nový školní rok a také rozhodování, kam děti přihlásit na nové kroužky, kde budou trávit odpoledne po škole. Pokud máte rádi změnu, poohlédněte se po nových kroužcích a zájmech! I v této oblasti se totiž velmi často setkáte s novinkami.

FOTO: Pixabay

Vybírání kroužku není snadné. Pokud potomek nepřijde sám s tím, že se chce něčemu konkrétnímu věnovat, je třeba vybírat obezřetně. Už kvůli tomu, že kroužky stojí na půl roku několik tisíc korun a byla by škoda, aby je dítě po jedné absolvované lekci opustilo. Je jistě chvályhodné, když má dítě nějaké zájmy, ale na druhé straně je třeba ho kroužky nepřehlítit a pamatovat, že by mělo mít dostatek volného času na hraní doma i venku a pochopitelně na přípravu do školy. Vždy je třeba dbát na to, aby mělo dítě dostatek pohybu. Pokud bude tedy kroužek spíše v klidu a děti při něm budou hlavně posedávat, měly by mít pak čas se patřičně „vydovádět“ a čas strávený sezením kompenzovat. Výběr kroužku s dítětem konzultujte a snažte se jeho zájmy odpozorovat. Nadchněte ho, co vše se na kroužku může naučit.

Parkour – hit největší

Tenhle koníček není nejzřetlivější novinou, ale rozhodně je jedním z nejoblíbenějších. Parkour mnoho rodičů děsí, ale pokud se mu děti věnují pod zkušeným dohledem, nic vážného nehrozí. Proto je jistě lepší dítě poslat na kvalitní kroužek, než aby se tomuto sportu věnovalo neorganizovaně a mohlo si ublížit. Parkour je typicky moderním sportem – překonávají se překážky, které do cesty staví město (zídky, zábradlí, lavičky), a to pomocí vlastního těla, tedy pomocí skoků, salt a dalších gymnastických prvků. Je vhodný pro školní děti, menší mají ještě problémy

s koordinací pohybu, která je zde tak důležitá. Jde o celoroční kroužek. Ačkoli se původně parkour cvičil v přírodě a šlo vlastně o životní styl, dnes jde o sport, který se provozuje i v tělocvičnách a sportovních halách. Jde o velký hit, který má své hvězdy. Ty jsou dětmi často uctívány, a pokud dítě přihlásíte k nějaké takové hvězdě do lekce, budete muset sáhnout pěkně hluboko do kapsy. I tak platí, že parkour není úplně levný koníček. Pomůcky sice nejsou třeba vlastně žádné, stačí běžné oblečení na cvičení a dobrá obuv, ale za jeden trénink zaplatíte i 200 Kč.

Jak se stát kouzelníkem

Kouzelníky mnohé děti obdivují a často si myslí, že skutečně kouzlí. Pokud by chtěly jejich práci nahlédnout pod pokličku, nějaký ten trik se také naučit a poté jím udivovat publikum ve třídě, mohou se přihlásit na kroužek, který z nich udělá malého kouzelníka. Takový kroužek pořádá třeba i náš známý kouzelník Pavel Kožíšek. Tento kroužek je určený pro děti od 9 do 15 let a slibuje, že se děti naučí jednoduchá, ale efektivní kouzla, aby dokázaly spolehlivě pobavit své okolí. Na konci školního roku se koná kouzelnické představení pro děti. Kouzelnické kroužky se konají ale i jinde, takže možnost proniknout do tajů kouzel má každý.

Malý kuchař

Vaření prodělalo před pár lety renesanci. Dnes je „sexy“ a na kurzy vaření chodí i mnoho mužů. A nejenak je

tomu u dětí. Úspěch soutěže Master-Chef pro děti ukázal, že zájem o vaření je všeobecný. Děti vaří také rády, takže je tento kroužek bude jistě bavit. V kroužku se mladí zájemci učí nejenom vaření cizokrajných jídel, ale také základy stolování a slušného chování u stolu. Navíc je pak snáze přinutíte, aby vám doma v kuchyni pomáhaly. O kroužky vaření dětí je obrovský zájem, najdete je snad v každém větším i menším městě, s přihlašovaním tedy neváhejte.

Robotika

Informační technologie hrají čím dál větší prim a svět se pod jejich vlivem mění. Je jistě dobré na to děti připravovat již od útlého věku. Převratnou událostí je nástup robotiky, která mění i lidská povolání. Na to zareagovali i ti, kdo vypisují kroužky, a tak je možné děti přihlásit do kurzu, kde se budou o robotech učit a postaví si třeba svého vlastního robota, kterého budou umět ovládat a zadávat mu jednoduché příkazy. Ke stavění robotů se využívá např. speciální stavebnice LEGO, s postavenými roboty děti pořádají závody. Tento kroužek je velmi baví a vlastně ani netuší, že se učí něco, co je velmi nenásilnou formou připraví na budoucnost. Děti se naučí plánovat, soustředit se, stavba robota probíhá v kolektivu, takže budou umět i pracovat v týmu. Navíc proniknou do základů programování a ovládání strojů.

Michaela Kadlecová

Všechny benefits na jednom místě

Cafeteria vám dá konkurenční výhodu pro náročné uchazeče.

www.upcz.cz

Potěšení
každý den

Tipy na výlet

Objevte s námi zajímavá místa a památky České republiky, které vás rozhodně přesvědčí o tom, že žijeme na jednom z nejkrásnějších míst planety

Po stopách Jana Roháče z Dubé – od šibenice k dobytému hradu

Na dnešní výpravu se společně vydáme k sídlu Jana Roháče z Dubé. U obce Chlístovice navštívíme zříceninu hradu Sion, který byl posledním útočištěm Jana Roháče. Dne 6. září 1437 byl hrad po čtyřech měsících obléhání dobyt vojsky Zikmunda Lucemburského. Jan Roháč byl zajat a odvezen do Prahy a po krutých výsleších nakonec po několika dnech oběšen.

Cestu začínáme na konci Chlístovic u dřevěné napodobeniny šibenice Jana Roháče z Dubé. Dřevěná napodobenina skutečné šibenice, na které byl husita Roháč oběšen, není už úplně v ideálním stavu a vstup na ni je trochu riskantní.

Naučná stezka krajinou, která prý inspirovala Tyla k napsání hymny

Od šibenice se vydáváme naučnou stezkou Cestou husitských hejtmanů na hlavní část naší dnešní výpravy. Z obecních stránek se dozvídáme, že myšlenka vytvořit naučnou stezku na téma významné lokality a události v okolí obcí Chlístovice a Malešov vznikla v roce 2007 při přípravě 655. výročí obce Chlístovice a 570. výročí dobývání Sionu. Místní vytipovali okruh, který propojil stálou expozici v kulturním domě v Chlístovicích, místní kostel, zříceninu hradu Sionu, místo bitvy u Malešova, tvrz a historii malešovského panství, ke kterému Chlístovice jako obec po staletí patřily. Stezka byla ale nakonec zrealizována až v roce 2011, kdy se na ni podařilo získat dotace z Evropských fondů.

Naučná stezka má 15 informačních panelů a pět odpočívadel. Vede krásnou přírodou kolem říčky Vrchlice. Traduje se, že zdejší okolí inspirovalo J. K. Tyla k napsání písně Kde domov můj, která se

stala naší národní hymnou. Stezka nás vede skutečně po stopách husitských hejtmanů, kteří se zapsali do naší historie tak silně, že o nich bylo psáno v kronikách, románech, a dokonce o nich byly natočeny známé filmy.

Soukromá rezidence i obranný hrad

Hlavním lákadlem naučné stezky je zřícenina hradu Sion. Ten si nechal jako soukromou rezidenci v letech 1426 až 1427 postavit husitský hejtman Jan Roháč. K vidění jsou zbytky hradního jádra se základy obytných budov, bran i hradeb s polokruhovou dělovou baštou, příkopy, valy a pozůstatky narychlo vybudovaných obranných staveb, především velké sypané a obezděné bašty. Hradní zříceniny, kde se v průběhu roku konají rytířské turnaje, jsou volně přístupné.

Z historických materiálů lze zjistit, že dispozice hradu byla dvojdílná. Před jádrem se nacházelo předhradí, opevněné mohutnými příkopy a valy. Tyto valy nejsou pozůstatkem staršího slovanského hradiště, jak se dříve myslelo, ale patrně novým fortifikačním prvkem doby husitské. O podobě Sionu existovala po celé věky řada různých představ. Teprve práce archeologů odhalila a dosud odhaluje tajemství jeho podoby. Doposud nebylo nalezeno jediné historické vyobrazení Sionu ani podrobný popis hradu, jeho objektů a vnitřního uspořádání. Dochované jsou pouze popisy rozvalin hradu od Bohuslava Balbína z roku 1677, kdy píše o Sionu jako o kdysi výstavném hradu.

Důkladné opevnění

V posledních letech je pozornost věnována i předhradí a obranným prvkům hradu, o nichž se toho dosud vědělo málo. Stále více se ukazuje, že Sion nebyl pouze pohodlným sídlem hejtmana, ale i důmyslnou pevností. „Roháč při jeho stavbě využil nových technologií obrany hradu, osvědčených a dobře prověřených v průběhu husitských válek.

Veškerá tíha spočívala na dřevohlinitém opevnění obou předhradí, z něhož jsou v současnosti dochovány pouze valy. Toto opevnění umožňovalo aktivně postřelovat předpolí hradu z ručních a lafetovaných palných zbraní. Fortifikace byla doplněna hlubokými příkopy, ve svahu umístěnými terasami a neobyčejně složitými komplexy vstupních bran. Na předhradích se nacházely hospodářské a řemeslné objekty, předpokládáme zde i obydlí hradní posádky,“ uvádí se v prospektech k naučné stezce.

Jak to bylo s vodou

Velmi zajímavou otázkou je zásobování hradu vodou. Archeologický výzkum totiž neobjevil žádné pozůstatky studny nebo cisterny. Předpokládalo se tedy, že obyvatelé hradu chodili pro vodu do potoka Vrchlice. V údolí pod hradem se však nacházel rybník, svědčí o tom pozůstatky dochované hráze. Podle textu na stránkách obce ověřoval Ing. Vít Mlázovský z Chlístovic měřením výšku hráze a prokázal, že plocha rybníka mohla dosahovat až k průrvě ve skále. Odběr vody z tohoto místa byl tedy možný. V Chlístovicích se ale traduje, že na konci 19. století v průrvě při západní straně vykopali studnu zdejší hajný Ryšavý. Další možnou variantou je, že cisterna nebo studna stávala přímo na předhradí, kde je dodnes patrné několik kruhových zahloubenin.

Kostel sv. Ondřeje

Naši dnešní výpravu končíme u kostela sv. Ondřeje v Chlístovicích. Kostel pochází z roku 1402 a byl původně postavený v gotickém stylu. Založen byl Berkou z Dubé na zaniklém hradišti. V 18. století prošel barokní úpravou.

Text a foto: Vilém Flášar

◆	KÓD BÝVALÉ SLOVENSKÉ MĚNY	SLOVENSKÝ SOUHLAS	SPZ BRATISLAVA MĚSTO	SCHVÁLENÍ	◆	ITAL. SÍDLO	ČESKÁ HEREČKA	TYP NÁKL. VOZU ČD	◆	ZNIČITI	ODLIŠNÁ (SLOV)	VIETNAM. OBJEM. MÍRA	◆	NAKLADATEL	NĚMECKÝ BUDOVA	SPZ SLIGO (VELKÁ BRITÁNIE)	INIC. LUKAVSKÉHO	
BIBLICKÁ KRAJINA					KÓD LIBANONU					SPZ NĚM. RIEDENBURGU								
NÁŠ SPISOVATEL (1900-1973)					ANGL. PLÁTIDLO DAKTYLSKÝ VERŠ					MANŽELKA LENNONA PLODY SLIVONĚ								
RUSKÁ HORA			PRVNÍ TAJENKA TIBETSKÝ SKOT														KÓD N. KALEDO- NIE	ANGLICKÝ KLÍČ
◆	BÝVALÁ TAJNÁ POLICIE	SUL KYS. JODOVODÍ- KOVÉ BASKICKÝ ZEMĚ						ZKR. RADIA HONDURASU HATEU			SPOJKA ODPO- VACÍ CVIK					ZKR. NÁR. KNIHOVNY MPZ JORDÁNSKA		
MDLO						HNÍT						FENA						
SOUHVĚZDÍ TUCANA						KOKTAVÝ ČLOVĚK MODEL SPOTŘE- BIČU BOSCH						KORÁLOVÉ OSTROVY MPZ ARABSKÝCH EMIRÁTŮ						
MPZ BRAZÍLIE			DRUHÁ- JENKA DISHARMO- NIE														ASIJSKÝ STÁT	PROZOR
◆	MPZ STŘEDO- AFR. REPUBLIKY	NEVZDĚLA- NEC SÍDLO V NIGERII									AUSTR. SÍDLO						BELGICKÉ MĚSTO KÓD KAZACH- STÁNU	
DÁNSKÉ SÍDLO				SÚDÁNSKÁ LET. SPOL. ŘÍMSKY 28							OBEC V OKRESE PELHŘIMOV						RUSKY JAK	ETIOPSKÁ ŘEKA
VÁPNO					ŘÍMSKY 3	OZNAČENÍ LETADEL KOSTARIKY					◆	OBEC U JINDŘ. HRADCE		FR. SÍDLO JMÉNO PROZAÍKA PAVLA				
METEORIT											◆	KÓD KOMORY					KÓD SOMÁLSKA NOSNÝ ČLÁNEK	
◆	MĚSÍČNÍ KRÁTER (NA VIDITELNÉ STRAN	ŘÍMSKY 507 EGOISTÉ										RUSKÉ UKAZOVACÍ ZAJMENO NĚM. JÁ					ŘÍMSKY 499	CITO- SLOVCE ODPORU, OŠKLIVOSTI
STARO- ŘÍMSKÁ MINCE			ŘÍMSKY 2 MALÝ LEON			NEDOBRÁ	MAĎAR- SKÝ ZÁPOR	◆	SYDKO- PYTNÍCI	IZOLAČNÍ LEPENKA SPZ NĚM. USINGENU							POHODLNÉ LETNÍ BOTY PŘEMÍRA	
GRUZÍNSKÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ					CHEM. ZN. ZINKU ŘÍMSKY 57				NĚM. PLÁTNO			ZÁRMU- TEK (BÁS.)	ZADNÍ ČÁST CÍRKEVNÍ OBRAD					
VČELA (FRANC.)									ANGL. NÁS PUKLÁ			ŘÍMSKÝCH 4000 NEZATĚŽO- VAT					VIDITELNÝ MĚSÍČNÍ KRÁTER	CTNOSTNÁ
MEZINÁ- RODNÍ KÓD MONAKA				TŘETÍ TAJENKA PATŘÍCI ALANŮVI													ZKR. BAKALÁRE NENASYTNÝ ČLOVĚK	
EGYPTSKÝ POLO- OSTROV						PAŠO- VANÉ ZBOŽÍ	JAPON. MÍRA TESKNÁ TOUHA			AZBESTO- CEMENTOVÁ KRYTINA OTLOUCTI								
◆	SÍDLO V BOLÍVII	KUŽELOSEČ- KA, OVÁL CÍRKEVNÍ HODNOSTÁŘ								ZNÁM- KOVÝ PŘETISK		KÓD DOMINI- KÁNSKÉ REPUBLIKY	JEDNOTKA ČASU KOSMETIC- KÁ FIRMA V USA					
JAPON. ŘEKA NA OSTROVĚ HOKKAIDŮ					ZKR. RAKOUSKÉ MĚNY MACAA					CHUDOBA ŘVÁT (NÁŘEČ)				JUBILEJNÍ DRUH KAMEN				
SPZ OPAVY			KONEC TAJENKY VÁHAVÝ SOUHLAS														◆	◆
PATŘÍCI JANOVI						PROLÍT PŘES SÍTO						PRACO- VIŠTĚ V DOLECH						
PATŘÍCI OTOVI						KÁCET (ZAST.)						AMER. BASKET- BALOVÁ ASOCIACE						

Správné znění tajenky z čísla 15: Konec levné práce. Správně luštila a potřebné štěstí při losování měla Věra Schneiderová z Mirovic. Blahopřejeme! Získává výhru od vydavatelství Enigma, které připravuje naši křížovku a je také vydavatelem časopisu Křížovky pro každého, jehož další čísla vycházejí 8. a 22. října. Na tajenku z tohoto čísla čekáme do 14. října 2019 na doručovací adrese redakce nebo na e-mailu novakova.miloslava@cmkos.cz.

POMŮCKY K LUŠTĚNÍ:
AEON, AYR, RID, ABEILLE,
RIF, AVON, USI, ATAXIT,
ADAMS, ADONIUS, RYE,
LUR, ALPAMYŠ